Noktalama İşaretleri

Noktalama işaretleri, yazılarımızın doğru ve anlaşılır olmasını sağlar. Duygu ve düşüncelerimizi daha açık ifade etmemize yardımcı olur.

Nokta (.)

- Tamamlanmış cümlelerin sonuna konur.
  Örnek: Bugün okulda yeni bilgiler öğrendik.
- Bazı kısaltmaların sonuna konur.
  Örnek: Dr. (Doktor), Av. (Avukat)
- Sıra bildiren sayıların sonuna konur.
  Örnek: 4. sınıf, 3. kat
- Tarihlerde gün, ay ve yılı birbirinden ayırır.
  Örnek: 29.10.1923
- Saat ve dakikayı gösteren sayıları ayırır.
  Örnek: Dersimiz 09.30'da başlayacak.
- Dört ve daha fazla basamaklı sayıları üçlü gruplara ayırır.
  Örnek: 12.500, 125.000

Cümle sonu:
Bugün hava çok güzel.

Kısaltma:
Prof., Cad.

Sıra sayısı:
2. sıra

Tarih:
23.04.1920

Saat:
08.45

Büyük sayılar:
45.600

snfc_muallime1 | Başarı seninle

Cümle sonu:
Bugün hava çok güzel.

Kısaltma:
Prof., Cad.

Sıra sayısı:
2. sıra

Tarih:
23.04.1920

Saat:
08.45

Büyük sayılar:
45.600

snfc_muallime1 | Başarı seninle

Virgül (,)

- **Eş görevli kelimeleri ve kelime gruplarını ayırır.**
  Örnek: Çantama kalem, silgi, defter ve kitap koydum.
- **Sıralı cümleleri birbirinden ayırır.**
  Örnek: Eve geldim, ellerimi yıkadım, yemeğimi yedim.
- **Uzun cümlelerde işi yapan kişiyi belirginleştirir.**
  Örnek: Ayşe, sabah erkenden kalkıp kahvaltısını yaptıktan sonra çantasını hazırlayarak okulun yolunu tuttu.
- **Hitap ve seslenme sözlerinden sonra konur.**
  Örnek: Sevgili Öğretmenim, sizi çok seviyorum.
- **Anlamı güçlendirmek için tekrarlanan kelimeleri ayırır.**
  Örnek: Koştu, koştu, koştu ama otobüse yetişemedi.

Eş görevli kelimeler:
Elma, armut, muz aldık.

Sıralı cümleler:
Yazdım, okudum, kontrol ettim.

İşi yapan kişi:
Eren, ödevini tamamlayıp dışarı çıktı.

Hitap ve seslenme:
Sevgili Arkadaşım, çok teşekkür ederim.

Tekrarlanan kelimeler:
Çalıştı, çalıştı, sonunda başardı.

snfc_muallime1 | Başarı seninle

Eş görevli kelimeler:
Elma, armut, muz aldık.

Sıralı cümleler:
Yazdım, okudum, kontrol ettim.

İşi yapan kişi:
Eren, ödevini tamamlayıp dışarı çıktı.

Hitap ve seslenme:
Sevgili Arkadaşım, çok teşekkür ederim.

Tekrarlanan kelimeler:
Çalıştı, çalıştı, sonunda başardı.

snfc_muallime1 | Başarı seninle

Soru İşareti (?)

- Soru anlamı taşıyan cümlelerin sonuna konur.
  Örnek: Yarın bizimle kütüphaneye gelecek misin?
- Soru bildiren kelime ve sözlerin sonuna konur.
  Örnek: Kim? Nerede? Ne zaman?
- Bilinmeyen veya kesin olmayan tarihleri belirtmek için yay ayraç içinde kullanılır.
  Örnek: Karacaoğlan (1606?-1679?) önemli halk şairlerimizdendir.

Soru Ekinin Yazımı (mı, mi, mu, mü)

- Soru eki kendinden önceki kelimeden ayrı yazılır.
  Örnek: Bugün ödevlerini bitirdin mi?
- Soru ekinden sonra gelen ekler soru ekine bitişik yazılır.
  Örnek: Yarın bizimle gelecek misin?
- Soru eki her zaman soru anlamı taşımaz.
  Örnek: Eve geldim mi hemen kitap okumaya başlarım.

Soru cümlesi:
Sen de gelecek misin?

Soru kelimeleri:
Kim? Nerede? Ne zaman?

Soru ekinin yazımı:
Ayrı yazılır.
→ Geldin mi?

Soru eki her zaman soru anlamı taşımaz.
→ Eve geldim mi kitap okurum.

snfc_muallime1 | Başarı seninle

Soru cümlesi:
Sen de gelecek misin?

Soru kelimeleri:
Kim? Nerede? Ne zaman?

Soru ekinin yazımı:
Ayrı yazılır.
→ Geldin mi?

Soru eki her zaman soru anlamı taşımaz.
→ Eve geldim mi kitap okurum.

snfc_muallime1 | Başarı seninle

Ünlem İşareti (!)

- Sevinç, korku, şaşkınlık, üzüntü gibi duyguları anlatan cümlelerin sonuna konur.
  Örnek: Yaşasın, yarışmayı kazandık!
- Seslenme, hitap ve uyarı bildiren sözlerden sonra kullanılır.
  Örnek: Çocuklar! Lütfen sessiz olun.
- Alay, küçümseme veya inanılmayan durumları belirtmek için yay ayraç içinde kullanılır.
  Örnek: Bir günde on kitap (!) okuduğunu söylüyor.

Sevinç:
Yaşasın, tatildeyiz!

Korku:
Dikkat, arkandan araç geliyor!

Seslenme:
Ali, buraya gel!

Şaşkınlık:
Ne kadar büyük bir ağaç!

Üzüntü:
Eyvah, kalemimi kaybettim!

Alay / İnanmama:
Bu kadar kısa sürede bitirdiğini söylüyor (!)

snfc_muallime1 | Başarı seninle

Sevinç:
Yaşasın, tatildeyiz!

Korku:
Dikkat, arkandan araç geliyor!

Seslenme:
Ali, buraya gel!

Şaşkınlık:
Ne kadar büyük bir ağaç!

Üzüntü:
Eyvah, kalemimi kaybettim!

Alay / İnanmama:
Bu kadar kısa sürede bitirdiğini söylüyor (!)

snfc_muallime1 | Başarı seninle

Kesme İşareti (')

- Özel adlara getirilen iyelik, durum ve bildirme eklerini ayırmak için kullanılır.
  Örnek: Ayşe'nin, İstanbul'a, Atatürk'tür.
- Kişi adlarından sonra gelen saygı ve unvan sözlerine getirilen ekleri ayırır.
  Örnek: Ayşe Hanım'a, Murat Bey'in.
- Kısaltmalara getirilen ekleri ayırır.
  Örnek: TBMM'nin, TDK'nin.
- Sayılarla getirilen ekleri ayırır.
  Örnek: 1923'te, 5'inci, 8'e.
- Belirli bir tarih bildiren gün ve ay adlarına getirilen ekleri ayırır.
  Örnek: 29 Ekim 1923'te, 23 Nisan 1920'de.

Unutmayalım!

- Kurum ve kuruluş adlarına getirilen ekler kesme işaretiyle ayırılmaz.
  Örnek: Türk Dil Kurumuna, Millî Eğitim Bakanlığına.
- Özel adlara getirilen yapım ekleri ve bu eklerden sonra gelen diğer ekler kesme işaretiyle ayrılmaz.
  Örnek: Türklük, Türkçenin, Ankaralılar.

Kesme İşareti (’)

Özel adlara gelen ekleri ayırır.
Örnek: Ankara’ya

Sayılarla gelen ekleri ayırır.
Örnek: 1923’te

Unvanlara gelen ekleri ayırır.
Örnek: Ayşe Hanım’a

Tarihlere gelen ekleri ayırır.
Örnek: 29 Ekim’de

Kısaltmalara gelen ekleri ayırır.
Örnek: TBMM’nin

snfc_muallime1 | Başarı seninle

Kesme İşareti (’)

Özel adlara gelen ekleri ayırır.
Örnek: Ankara’ya

Sayılarla gelen ekleri ayırır.
Örnek: 1923’te

Unvanlara gelen ekleri ayırır.
Örnek: Ayşe Hanım’a

Tarihlere gelen ekleri ayırır.
Örnek: 29 Ekim’de

Kısaltmalara gelen ekleri ayırır.
Örnek: TBMM’nin

snfc_muallime1 | Başarı seninle

Kısa Çizgi (-)

Kısa çizgi (-); yazı yazarken farklı amaçlarla kullandığımız noktalama işaretidir.

- Satır sonuna sığmayan kelimeleri hecelerinden ayırmak için kullanılır.
  Örnek: Öğretmenimiz bize yeni bilgi-
  ler öğretti.
- Cümle içinde kullanılan ara sözlerin başına ve sonuna konur.
  Örnek: Ayşe -en yakın arkadaşım- bugün bize geldi.
- Kelimelerin hecelerini birbirinden ayırmak için kullanılır.
  Örnek: öğ-ret-men, ar-ka-daş, ki-tap-lık
- *Kelimeler ve sayılar arasında "arasında, ile, -den...-e" anlamı vermek için kullanılır.*
  Örnek: Ankara-İstanbul yolu, 10-15 dakika
- Matematikte çıkarma işlemini göstermek için kullanılır.
  Örnek: 92 - 11 = 81

Kelime bölme

pen-
cere

Ara söz

Ali –sınıf başkanımız– konuştu.

Heceleme

ke-le-bek

Sayı aralığı

20-25 öğrenci

Çıkarma işlemi

60 - 15 = 45

snfc_muallime1 | Başarı seninle

Kelime bölme

pen-
cere

Ara söz

Ali –sınıf başkanımız– konuştu.

Heceleme

ke-le-bek

Sayı aralığı

20-25 öğrenci

Çıkarma işlemi

60 - 15 = 45

snfc_muallime1 | Başarı seninle

Eğik Çizgi (/)

Eğik çizgi (/); yazıda farklı amaçlarla kullanılan noktalama işaretidir.

- Yan yana yazılan şiir dizelerini birbirinden ayırmak için kullanılır.
  Örnek: Güneş doğdu dağlardan / Kuşlar uçtu dallardan.
- Adreslerde apartman ve daire numaraları ile semt ve şehir adlarını birbirinden ayırmak için kullanılır.
  Örnek: No.: 12/5, Tatvan/Bitlis
- Tarihlerin yazımında gün, ay ve yılı gösteren sayıları ayırmak için kullanılır.
  Örnek: 29/10/2026
- Genel ağ (internet) adreslerinde kullanılır.
  Örnek: https://www.meb.gov.tr
- Dil bilgisinde eklerin farklı biçimlerini göstermek için kullanılır.
  Örnek: -lar/-ler, -a/-e, -dan/-den
- Matematikte bölme işlemini göstermek için kullanılır.
  Örnek: 72 / 8 = 9

Şiir dizeleri
Bir çiçek açtı / Bahçemiz neşelendi.

Adres
No.: 6/3, Merkez/Elazığ

Tarih
23/04/1920

İnternet adresi
https://www.eba.gov.tr

Ekler
-lık/-lik

Bölme işlemi
56 / 7 = 8

Şiir dizeleri
Bir çiçek açtı /
Bahçemiz
neşelendi.

Adres
No.: 6/3,
Merkez/Elazığ

Tarih
23/04/1920

İnternet adresi
https://www.
eba.gov.tr

Ekler
-lık/-lik

Bölme işlemi
56 / 7 = 8

snfc_muallime1 | Başarı seninle

Şiir dizeleri
Bir çiçek açtı /
Bahçemiz
neşelendi.

Adres
No.: 6/3,
Merkez/Elazığ

Tarih
23/04/1920

İnternet adresi
https://www.
eba.gov.tr

Ekler
-lık/-lik

Bölme işlemi
56 / 7 = 8

snfc_muallime1 | Başarı seninle

İki Nokta (:)

İki nokta (:) , yazıda farklı amaçlarla kullanılır.

- **Kendisinden sonra örnek verilecek cümlenin sonuna konur.**
  Örnek: Çantamda şu eşyalar var: kalem, silgi, defter.
- **Kendisinden sonra açıklama yapılacak cümlenin sonuna konur.**
  Örnek: Başarının sırrı şudur: Düzenli çalışmak.
- **Karşılıklı konuşmalarda, konuşan kişiyi belirten sözlerden sonra konur.**
  Örnek: Öğretmen: Ödevlerinizi yaptınız mı?
  Öğrenciler: Evet, öğretmenim.
- **Genel ağ (internet) adreslerinde kullanılır.**
  Örnek: https://www.meb.gov.tr
- **Matematikte bölme işlemini göstermek için kullanılır.**
  Örnek: 24 : 6 = 4

Örnek verme:
En sevdiğim renkler: mavi, yeşil, sarı.

Açıklama:
Hedefim şu: Her gün kitap okumak.

Karşılıklı konuşma:
Anne: Hazır mısın?

İnternet adresi:
https://www.eba.gov.tr

Bölme işlemi:
36 : 6 = 6

snfc_muallime1 | Başarı seninle

Örnek verme:
En sevdiğim renkler: mavi, yeşil, sarı.

Açıklama:
Hedefim şu: Her gün kitap okumak.

Karşılıklı konuşma:
Anne: Hazır mısın?

İnternet adresi:
https://www.eba.gov.tr

Bölme işlemi:
36 : 6 = 6

snfc_muallime1 | Başarı seninle

Uzun Çizgi (—)

Uzun çizgi (—) , yazıda farklı amaçlarla kullanılır.

- Yazıda satır başına alınan konuşmaları göstermek için kullanılır. Bu nedenle konuşma çizgisi de denir.

  Örnek: — Bugün nereye gidiyorsun?
  — Kütüphaneye gidiyorum.

- Konuşmalar tırnak işareti içinde verildiğinde uzun çizgi kullanılmaz.

  Örnek: Ayşe, "Yarın görüşürüz." dedi.

Konuşma çizgisi kullanımı:

— Merhaba, nasılsın?
— İyiyim, teşekkür ederim.

Tırnak içinde konuşma:

Ali, "Seni gördüğüme sevindim." dedi.

Konuşma çizgisi kullanımı:

— Merhaba, nasılsın?
— İyiyim, teşekkür ederim.

Tırnak içinde konuşma:

Ali, “Seni gördüğüme sevindim.” dedi.

snfc_muallime1 | Başarı seninle

Konuşma çizgisi kullanımı:

— Merhaba, nasılsın?
— İyiyim, teşekkür ederim.

Tırnak içinde konuşma:

Ali, “Seni gördüğüme sevindim.” dedi.

snfc_muallime1 | Başarı seninle

Üç Nokta (...)

Üç nokta (...) , yazıda farklı amaçlarla kullanılır.

- Anlatım olarak tamamlanmamış cümlelerin sonuna konur.
  Örnek: Ah, bir de o güzel günlere dönebilsek...

- Alıntılarda alınmayan kelime veya bölümlerin yerine konur.
  Örnek: Atatürk, "... en hakiki mürşit ilimdir." demiştir.

- Ünlem ve seslenmelerde anlatımı güçlendirmek için kullanılır.
  Örnek: Anneciğim... Seni ne kadar özledim!

Tamamlanmamış cümle:
Bir gün ben de...

Alıntıda çıkarılan bölüm:
“... yurtta sulh, cihanda sulh.”

Seslenme:
Eyvah...
Ne yaptım ben!

snfc_muallime1 | Başarı seninle

Tamamlanmamış cümle:
Bir gün ben de...

Alıntıda çıkarılan bölüm:
“... yurtta sulh, cihanda sulh.”

Seslenme:
Eyvah...
Ne yaptım ben!

snfc_muallime1 | Başarı seninle

Tırnak İşareti (“ ”)

Tırnak işareti (“ ”), yazıda farklı amaçlarla kullanılır.

- Başka bir kişiden veya yazıdan olduğu gibi aktarılan sözler tırnak içine alınır.
  Örnek: Öğretmenimiz, “Kitap okumayı alışkanlık hâline getirin.” dedi.
- Özellikle vurgulanmak istenen sözler tırnak içine alınır.
  Örnek: Başarılı olmak için “sabır” çok önemlidir.
- Cümle içinde eser adları, yazı adları ve bölüm başlıkları tırnak içine alınır.
  Örnek: Bugün “Küçük Prens” adlı kitabı okudum.
- Tırnak içindeki cümlenin sonunda bulunan noktalama işaretleri tırnak içinde kalır.
  Örnek: Annem, “Ödevlerini bitirdin mi?” diye sordu.
- Tırnak içine alınan sözlerden sonra gelen ekler kesme işaretiyle ayrılmaz.
  Örnek: Öğretmenimiz “Çanakkale Türküsü”nü dinletti.

Aktarılan söz:
Babam, "Erken kalkmalısın." dedi.

Vurgulama:
"Dostluk" çok değerlidir.

Eser adı:
"Şeker Portakalı"nı okudum.

Noktalama işareti:
Ali, "Nereye gidiyorsun?" dedi.

Eklerin yazımı:
"Nutuk"u inceledik.

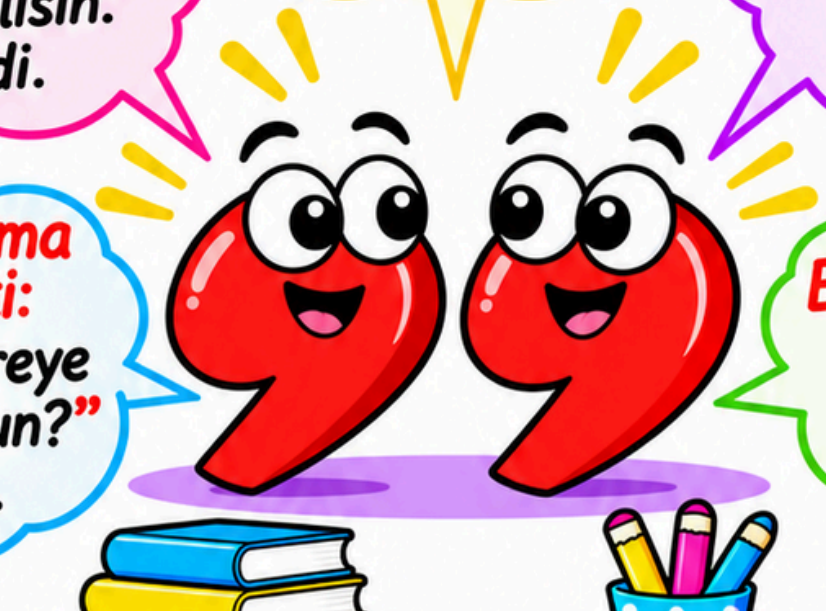
snfc_muallime1 | Başarı seninle

Aktarılan söz:
Babam, "Erken kalkmalısın." dedi.

Vurgulama:
"Dostluk" çok değerlidir.

Eser adı:
"Şeker Portakalı"nı okudum.

Noktalama işareti:
Ali, "Nereye gidiyorsun?" dedi.

Eklerin yazımı:
"Nutuk"u inceledik.

snfc_muallime1 | Başarı seninle

Yay Ayraç (Parantez) ( )

Yay ayraç ( ), yazıda farklı amaçlarla kullanılır.

- **Yabancı kelimelerin Türkçe okunuşlarını göstermek için kullanılır.**
  Örnek: Shakespeare (Şekspir), New York (Niv York)
- **Tiyatro eserlerinde kişilerin hareketlerini ve davranışlarını belirtmek için kullanılır.**
  Örnek: Ece (Gülümseyerek): Seni gördüğüme sevindim.
- **Cümledeki anlamı tamamlayan ek bilgiler vermek için kullanılır. Parantez içindeki açıklama tam bir cümleyse sonuna uygun noktalama işareti konur.**
  Örnek: Dedem (annemin babası) bugün bize geldi.
  Örnek: Bu kitabı çok sevdim. (Daha önce de okumuştum.)
- **Maddeleri sıralarken sayı ve harflerden sonra kapama ayracı kullanılır.**
  Örnek: A) B) C) veya 1) 2) 3)
- **Özel veya cins isme gelen ekler, yay ayraçtan önce yazılır.**
  Örnek: Yunus Emre'nin (1240–1320) şiirlerini okuduk.

Yabancı sözcük:
La Fontaine (La Fonten)

Tiyatroda hareket:
Ali (Şaşkınlıkla): Gerçekten mi?

Ek bilgi:
Ankara (Türkiye'nin başkenti)

Sıralama:
1) Türkçe
2) Matematik

Eklerin yazımı:
Atatürk'ün (1881–1938) hayatı

Yabancı sözcük:
La Fontaine (La Fonten)

Tiyatroda hareket:
Ali (Şaşkınlıkla): Gerçekten mi?

Ek bilgi:
Ankara (Türkiye'nin başkenti)

Sıralama:
1) Türkçe
2) Matematik

Eklerin yazımı:
Atatürk'ün (1881–1938) hayatı

snfc_muallime1 | Başarı seninle